

Feudális államszervezet kiépítése Magyarországon

Szerző dezs

Történelem tétel

Feudális
államszervezet kiépítése
Magyarországon
Géza
fejedelem és I. István
korában

Honfoglaló magyarok
állattenyésztéssel,
halászáttal,
vadászattal foglalkoztak, és sok
kalandozó hadjáratot vezettek K-i frankok,
Itáliaiak és Bizánc ellen. Kezdeti
sikerek után – mikor nyugaton
megszilárdult
a belső rend, kővárak épültek
és kiismerték őseink harcmódorát
– 955-ben
Augsburgnál (Lech mező) döntő vereséget
szenvdünk I. Ottótól. Ezután
Bizánc
felé szűkült a kalandozások
iránya, de mivel a harci sikerek ellenére sem
tudták őseink behajtani az adókat, 957-ben
Taksony (Géza apja) lezárja a
kalandozásokat. Majd fia, Géza ismeri fel, hogy
békét kell kötnünk
szomszédainkkal és
kereszténység felvételével
feudális államot kell
szervezniük.

Géza
államszervező
tevékenysége (972-997) / Gyeucsza
(tiszteletre méltó, sérthetetlen) /

-
Kereszténység
felvétele:
950-től
kezdődő bizánci hittérítés
ellenére Géza a Ny-i
kereszténységet választja, mert
azt kevésbé tartotta félelmetesnek.
972
– Géza
követeket küld I. Ottóhoz jelezve a
megtérés
szándékát,
973
–
Quedlingburg – főúri követség
keresi fel I. Ottót, aki térítőket
és papokat
küld
Géza

bár
megkeresztelkedett, mégsem lett egyistenhívő,
csak politikai okokból volt
fontos neki a kereszténység.

-

Külpolitika
Következetes
külpolitika & jó
házasságpolitika jellemezte. Lányait a
lengyel, bolgár
trónörökösökhöz
és a velencei dogéhoz adta; fiának,
Istvánnak a bajor herceg
lányát, Gizellát szemelte ki.

-

Belpolitika
Kegyetlen
véreskezű uralkodó. Leszámol a belső
ellenállókkal. Ország
központjának
Esztergomot tesz meg (Ny orientáltság).
Erdélyi fejedelem lányát,
Saroltát
elveszi, így megszerzi az uralmat Erdély felett
is.
Sikereinek
oka, hogy csak
családtagjainak volt katonai
kíséretük, és a nyugatról
érkező lovagok illetve a
besenyők is mellette voltak..
Trónbitorlás:
katonai erejével
elfogadtatta Koppánnyal a primogeniturát
(elsősülött fiú
öröklődési joga) a
seniorátussal (legidősebb
Árpád-házi rokon
öröklődési joga) szemben.

Szent István
államszervező tevékenysége
(997-1038) / Vajk (hős, vezér) /
Brúnó
püspök neveli a
kereszténységre. Keresztény neve
Stefanus. Tetteiért 1083-ban szentté
avatják. àSzent jobb
kultusz.
Államszervező
harcok:
Koppány ellen
vívta, aki benyújtotta
igényét a trónra.
Hatalmi harcuk nem pogány-keresztény harc volt,
hanem Ny-i bizánci
kereszténység harca, mert Koppány
bizánci keresztény volt. 997-ben
Veszprém
mellett győzi le, majd felnégelytette (Veszprém,
Esztergom, Győr, Gyula). Koronázás:II.
Szilveszter pápa koronát küld, Astrite
apát koronázza meg 1000. dec. 25-én
(Nagy Károly koronázásának

napján) vagy 1001. jan.1-én annak
 öröme, hogy nem
 jött el a világvége.
 Csak az lehet király,
 akit a szent koronával
 Székesfehérváron az esztergomi
 érsek koronáz meg. A Szent Korona áll felső
 (latin korona, eredete ismeretlen)- és alsó
 koronából (bizánci korona,
 amit Dukasz Mihály ajándékozott I.
 Gézának 1070 körül).
 Két korona
 összeillesztése kb. XII. század
 végén. Ezt egészíti ki a koronázási
 palást,
 jogar (XIII.sz.), országalma
 (XIV.sz.). A koronát a
 pápától
 kérte, mert nem akart a NRCs-i
 függésébe kerülni.
 Trónharcok:
 1003-ban legyőzi Gyulát, 1008-ban
 Ajtonyt, akik önálló államot
 akartak alapítani. Ezek után egész
 Kárpát-medencét
 uralja I. István.

Egyházszervezés

8

püspökséget szervezett: Győr,
 Veszprém, Pécs, Eger, Vác,
 Csanád, Várad,
 Gyulafehérvár.
 2 érseki
 vármegye: Esztergom, Kalocsa. Ezzel biztosította
 a magyar egyház
 függetlenségét.
 Kolostorok
 alapítása 1026-tól Szent
 Gellért érkezésével.
 Kolostorok (Pannonhalma, Pécsvár,
 Zalavár) élén perjel állt,
 akinek hatalma
 megegyezett a püspökével.
 Veszprém völgyi görög
 apácák. Az Egyház hatalmas
 birtokokat kapott, és törvénybe
 foglalták a dézsma
 fizetési
 kötelezettséget. Emellett: minden 10 faluban egy
 templom + kötelező templomba
 járás (kivéve a tűzörző)

Közigazgatás

kiépítése

Központja a király
 udvar, ami eleinte állandóan
 vándorolt az ellátását
 biztosító királyi udvarházak,
 uradalmak
 (megyéenként 2-3 falu) között.
 Ezek élén állt az udvarnagy.
 Legfontosabb
 döntéshozó szerv a király
 tanács, amelybe beletartoztak a legfontosabb

tisztviselők, püspökök és
megyés ispánok is.

Közigazgatás

alapjai a királyi vármegyék

(kb.

45db). Ezek élén álltak a megyés

ispánok (zsupánok), akiknek feladata

volt a bírászkodás,

katonaság irányítása.

Vármegyék kisebb egységei a várispánságok:

vár + hozzá tartozó

várföldek. Katonai szervezet, ami a falvak

lakosságát

századokba szervezte, feladatuk a vármegye

védelmezése volt. Vármegye

élén a várispán

állt, aki katonai tiszt volt, és feladata a

vár védelme, köznép

irányítása.